BİR KÜLTÜREL MİRASIMIZ "ISPARTA YILANKIRKAN ÇEŞMESİ"

Zeki ÖZKARTAL[*]

Özet

Tarihi kültürel miras, somut olan, insan elinin ürettiği sanat eserleri ve mimari eserlerin yanı sıra aynı zamanda soyut olan fikirler, gelenek ve göreneklerimiz, yaşam biçimimiz içinde yaşattığımız değerlerde kültürel miraslarımızdır. Bu yüzden birçok araştırma bilimi günümüzde tarih, mimarlık, arkeoloji, sosyal, politik ve coğrafi gibi çalışma alanları tarihi kültürel miraslar kapsamında araştırmalar yapmaktadırlar.

Isparta'nın merkez Sülübey Mahallesi İğdecik sokakta bulunan ve en eski çeşmesi olarak kabul edilen "Yılankırkan ya da Yılankıran" adı ile anılan çeşmede tarihi ve özellikleri bakımından kültürel miraslarımızdandır. Üzerinde farsça ve Arapça olmak üzere iki kitabesi bulunmaktadır. Kitabelerine göre hicri 429 veya529 tarihlerinde İsa fakih isminde bir zat tarafından yaptırıldığı ifade edilmektedir. Çeşme Haziran-Temmuz 2012 yılında Isparta Müzesi tarafından yapılan kazı sonucunda ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kültürel Miras, Tarihi Çeşmeler

A CULTURAL HERİTAGE "YILANKIRKAN FOUNTAİN OF ISPARTA"

Abstract

Cultural heritages are not only the concrete works of art and architectural works but also abstract ideas, traditions, and cultural heritages that we keep alive in our lives. Therefore, many studies, as a part of cultural heritages, have been carried out in the fields as history, architecture, archeology, etc.

Known as "Yılankırkan or Yılankıran", the fountain in the Sülübey district-İgdecik street/Isparta is one of our cultural heritages. There are two inscriptions on this fountain, one of which is in Arabic and the other is in Persian. According to these inscriptions, it was built in 429 or 529 in Islamic calendar by a man named İsa Fakih. The fountain was discovered in an excavation by Isparta Museum in June-July-2012.

Keywords: Culture, Cultural Heritage, Historic Fountains

[*] Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü, Yüksek Lisans Mezunu

GİRİŞ

Kültür toplumun özüdür ve insanları diğer toplumlardan ayıran ana özelliktir. Kültürü tanımlayan değerler de toplum tarafından paylaşılan inançlardır. Kültür bir toplumu karakterize eden ortak anlamlar bütünüdür ve o toplumu diğer toplumlardan farklı kılar. Kuşaktan kuşağa geçer ve toplumun karakteri diye tanımlanır. Toplum üyelerinin kabul ettiği ve toplumda kabul görmüş fikir ve nesnelerin birleşimidir. Kültürü oluşturan alt parçalar; değerler, dil, efsane, gelenek-görenekler, örfler, yasalar, el-sanat ürünleri vb.dir. Son olarak da el yapımı eserler, kültürün renk verdiği özel anlamı olan eserlerdir. Örn; tarihi çeşmeler sadece su içilip geçilen birer kullanım araçları olarak, kültürel bir önemi yokmuş gibi görülse de toplumsal ihtiyaçları karşılaması, yapım dönemi ve tarihselliği açısından zaman içerisinde kültürel miras olarak değerlenir.

Tanım olarak **"Kültür"** farklı anlamları olan bir terimdir. İnsana ilişkin bir kavram olarak kültür, "tarih içerisinde yaratılan bir anlam ve önem sistemidir. Bir grup insanın bireysel ve toplu yaşamlarını anlamada, düzenlemede ve yapılandırmada kullandıkları inançlar ve adetler sistemidir (Parekh,2002)."

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre ise, **kültür** (eski dilde **hars**) kavramının tanımı şu şekilde yapılmaktadır: "Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü."

Yapılan araştırmalar tarih boyunca medeniyetlerin su havzalarında su kenarlarında, yakınlarında kısacası suyun bol olduğu yerlerde yerleşim alanı olarak kurulduğunu bize göstermektedir. Bu nedenle olmalıdır ki tarihte pek çok medeniyet suyun etrafına yerleşmişlerdir. Türk kültüründe hayrat (çeşme) yapma geleneği toplumun ihtiyacına bağlı olarak gelişmiş, ihtiyaçlar çerçevesinde bu çeşmeleri bir yol kenarında, bir dağın başında, bir köy veya kasaba girişinde, bir mahalle ya da sokak ortasında bulabilmenizi sağlamıştır. Tek sebebi dinsel inançları ve toplumsal değerlere bağlı olarak hayır yapma, su içenlerin duasını kazanmak, Allah'ın sevgisini kazanmaktır. Toplumsal değer olarak ise **"Hayr"** etmektir. Türk toplumunda ve kültüründe çeşmeler bu nedenlerden dolayı önem kazanmış, çeşme etrafında yaşayan

toplum tarafından her zaman korunmuş, kullanıma hazır vaziyette tutulmuştur. Çünkü toplum için yaşam sudur.

Su toplumsal ve hatta dünya üzerindeki tüm canlılar için vazgeçilemez bir ihtiyaçtır. Dünyanın oluşumuyla birlikte ortaya çıkan ve insanlık tarihinden daha eskiye dayanan, aynı zamanda normal sıcaklık ve basınç altında sıvı halde bulunan su; her molekülü bir oksijen ile iki hidrojen atomundan oluşan renksiz, kokusuz ve tatsız bir maddedir. Diğer bir deyişle su, yeryüzünün üçte ikisini kaplayan, bileşiminde çözelti ya da asıltı halinde çeşitli maddeler bulunan sıvı bir maddedir (Ulusoy, 2007: 25). Yerine başka bir şeyin ikame edilemeyeceği doğal bir kaynak olarak su, insan hayatı için oksijenden sonra en önemli öğedir.

İnsanlığın yaşamını ve inaçlarını bu kadar etkileyen suyun korunması ve tüm halk tarafından kullanılması için çeşmeler, şadırvanlar, camiler gibi hayr işleri yaptırmak, bunların korunması için vakıflar kurmak Türk toplumunca önemsenen insani ve dini değerlerdir. Türk toplumunun İnancına bağlı olarak Kur'an-ı Kerim'de suyla ilgili bazı ayetler de vardır. Suyla ilgili ayetler de toplumun inanç değerlerinde suyun önemini oldukça arttırmaktadır. Bu nedenle İslam kültürü tarih boyunca hayr amaçlı pek çok çeşme yaptırılmış ve yaptırılan çeşmelerin bir kısmının üzerlerindeki kitabelerinde de bu ayetleri yazdırmıştır. Söz konusu ayetlerin içerisinde Kur'an-ı Kerim'de, Süretü'l-Enbiya'nın 30. ayeti olan "…ve bütün canlıları sudan meydana getirdiğimizi bilmezler mi? İnanmıyorlar mı?.." mealindeki ayet ile Süretü'l- Nur'un 45. ayeti olan "Allah, her canlıyı sudan yarattı..." mealindeki ayet kitabeler içerisinde en çok geçenleri olarak sayılabilir. Bazı kaynaklarda ise Kur'an okunacağı, dua edileceği ya da tespih çekileceği zaman önceden abdest almanın zorunlu olmasının da suya ve çeşmelere çok önem verilmesinin asıl sebebi olduğu belirtilmektedir (Arseven, 1984: 100) .

Kültürel Miras olarak Yılankırkan Çeşmesi

Osmanlıca sözlüklerde "çeşm" kelimesinin *göz* anlamına geldiği anlaşılmaktadır. Çeşme kelimesi olarak XIII-XIV. yüzyıllarda Arapça "sıkaye, ayn" ya da "meska" terimlerinin kullanıldığı da görülmektedir. Çeşme yapıları, kullanım alanlarına ve mimarilerine göre belli başlı tiplere ayrılmaktadırlar. Genellikle hayr sahiplerinin mahallelerde ve sokaklarda yaptırdıkları, cephesinin önünde su içmek için

kullanılan maşrapa ve testi koymak için yapılmış önünde hatıl denilen hayvanların ve diğer canlıların su içmesi için suyun toplandığı yeri olan çeşmelere basit mahalle veya sokak çeşmeleri denilmektedir. "Meydanlardaki büyük çeşmelere anıtsal çeşmeler dendiği, camilerin dışında ve içinde abdest almak için yapılmış çeşmelerin olduğu bilinmektedir. Ayrıca, araştırmalarda konaklarda ve bazı evlerin bahçelerinde akan su sesini dinlemek içinde çeşmelerin yapıldığı anlaşılmaktadır" (Akaslan ve Demirci, 2013:64) .

Isparta il merkezinde 20. Yüzyıla kadar pek çok çeşme bulunakta iken bunlardan çok azı günümüze kadar gelebilmiştir. Isparta'da bulunan çeşmelerin en tanınmışlarından birisi halk arasında "Yılankırkan" ya da "Yılankıran" adıyla bilinen çeşmedir. "Çeşme, Isparta, Merkez, Sülübey Mahallesi, İğci Sokak, 1321 ada, 117 parselde yer almaktadır. Yılankırkan hazneli büyükçe bir çeşme olup, hem bir mahalle içerisinde yer alması hem de cephesinde karşılıklı iki seki taşının bulunması nedeniyle tipik bir mahalle çeşmesi kabul edilebilir. Çeşmenin mülkiyeti Isparta Belediyesi adına kayıtlıdır" (Akaslan ve Demirci, 2013:64). Isparta'da bilinen en eski çeşme eser olması nedeniyle araştırmacıların dikkatini çekmiş, özellikle yapılış tarihi ile ilgili farklı görüşlerin ve tartışmaların doğmasına sebep olmuştur. Bazı araştırmacılar çeşmenin Selçuklular döneminde bazılarının da Osmanlı döneminde yapılan bir eser olduğunu ileri sürmüşlerdir. Suyunun soğukluğu nedeniyle, su içmeye gelen bir yılanın donmasından dolayı Yılankırkan adının verildiğini söylenmektedir.

Yılankıran ya da Yılankırkan Çeşmesinin kitabesi üzerinde yazılan tarih itibariyle Isparta'daki en eski çeşme olduğu anlaşılmaktadır. Birisi Arapça diğeri Farsça olmak üzere çeşmenin iki adet kitabesinin olduğu ve kitabelere göre "İsa Fakih" isminde bir zat tarafından yaptırıldığı ifade edilmektedir. Çeşmenin yapılış tarihi konusunda anlaşma sağlanamamasının nedeni çeşmede bulunan biri Arap harfli Türkçe kitabede bulunan hicri 529 rakamı ile Farsça olan ikinci kitabesindeki metinden ebced hesabıyla bulunan 925 tarihinden kaynaklanmaktadır. Hatta o zamanlar kitabesinin Nesih mi yoksa Sülüs bir yazı ile mi yazıldığı dahi araştırmacılar arasında tartışma konusu olmuştur. Arapça kitabede kullanılan bir rakam bazılarına göre, "4" bazılarına göre de önünde çizgi olduğundan dolayı "5" olarak okunabilmektedir. Her iki durumda da tarih Hicri 429 ya da 529 olarak okunmakta ve durumda Isparta'nın Türkler tarafından fetih edildiği tarih olan Hicri 601/M.1205'den yaklaşık

70 yıl geriye gitmektedir. 2012 yılının Haziran ve Temmuz ayı içerisinde Isparta Müzesi tarafından çeşmenin kazısı yapılarak çeşme tamamen ortaya çıkartılmıştır.

Önge'ye göre (1997: 59) çeşmenin kuzey cephesinde, üç ayrı taşa kabartma olarak yazılmış iki kitabesi vardır. Kitabelerinde yazılan tarihe göre Isparta'da bilinen en eski çeşme olma özelliğine sahiptir.

> Ancak çeşme, hemen batısından geçen, asfalt yolun yaklaşık 4-5 metre altında kalmıştır. Çeşmenin çift yüzünün olduğunun söylenmesine rağmen, güney yöne bakan yüzü toprak altındadır. Güney cephesinin çok uzun zamandır toprak altında kalması nedeniyle 2012 yılında yapılan kazıdan önce bu yüzünü henüz gören bir kişiye rastlanılmamıştır. Bu nedenle kuzey yöne bakan tarafı herkes tarafından bilinen tek cephesi olmuştur. Çeşme, Antalya Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu'nun 14.06.2001 gün ve 5021 sayılı kararıyla Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilmiş ve etrafına beşer metrelik bir koruma bandı konulmuştur. Çeşmenin görünen bu cephesi çok derinde kaldığından, çeşmenin diğer bir adı da "Çukur Çeşme" olarak anılmaktadır. Çeşme, bölgede sık rastlanan "köfke" taşı ile yapılmış ancak cephede bulunan bu taş kaplamanın tamamına yakını dökülmüştür. Yanlarda bulunan kabartma taş parçaları çeşmenin cephesinin süslemesi hakkında biraz fikir vermektedir. 2012 yılı Temmuz Ayı içerisinde Isparta Müzesi tarafından bir kazı yapılarak, çeşmenin üstündeki molozlar temizlenmiş, etrafındaki çöpler ve toprak yığınları boşaltılmış ve çeşme tamamen açığa çıkarılmıştır (Akaslan ve Demirci, 2013:64-65).

Böcüzade (1983:11-12) ve Katırcıoğlu'na (1958: 11) göre çeşmenin biri Arapça diğeri Farsça yazılmış iki kitabesi bulunmaktadır. Arapça olan kitabesi 1135 tarihini vermekte iken Farsça olan kitabesinde ise ebced hesabına göre Hicri 925/Miladi 1519 tarihini vermektedir. Farsça olan kitabenin tam ortasından ikiye ayrılarak her iki tarafında da birer beyit'in yazılı olmasından dolayı üç adet kitabesinin bulunduğu hususu da bazı kayıtlarda yer almaktadır.

Çeşmenin Tarihsel Önemi ve Özelliği

Yılankırkan Çeşmesi ile ilgili olarak özellikle de Isparta'nın İl yıllıklarında bahsi çokça geçmektedir. 1973 Isparta İl yıllığında çeşme ile ilgili şu bilgiler yer almaktadır (Isparta İl Yıllığı 1973: 98);

> Selçuklu Devrinden kalma tek eserdir. Sülübey Mahallesi'nden çay sırasına yakın bir yerde olup, son zamanlarda restore edilmiştir. İsa oğlu Muhammed isminde bir hayırsever tarafından 1135 yılında yaptırıldığı kitabesinden anlaşılan bu çeşmenin yanında bir de kullanılmayan hamamı vardır. Buna Sülübey Hamamı denmektedir. Çeşmede biri Arapça diğeri Farsça iki kitabe bulunmaktadır.

1983 Isparta il yıllığında (s.149) belirtildiğine göre ise hamamın o dönem tarihi ile kullanılamaz durumda olduğu, Arapça ve Farsça kitabelerinin şehir müzesinde bulunduğu bilgileri ilave edilmiş, ancak il yıllığında söylendiği gibi kitabelerin bugün şehir müzesinde bulunmadığı, bu bilginin yanlış olduğu müze yetkililerince açıklanmıştır. 1999 tarihinde Isparta Belediye Başkanlığı ile birlikte gerçekleştirilen temizlik kazısında Arapça kitabenin parçası bulunmuştur. Ancak çeşme kitabelerinin şu anda nerede oldukları bilinmemektedir.

Akaslan ve Demirci'nin aktarımına göre (2013:67); çeşmenin sözü edilen kitabelerinin Arapça yazılışı, okunuşu ve fotoğrafı Dağlıoğlu (1934: 34) tarafından, . çeşmenin Farsça olan kitabesinin Arapça harflerle yazılışı ise Köseoğlu (1936: 365) tarafından, Latin harfleriyle yazılışı ise Erdem (1934: 76) tarafından Ün Dergisi'nde yayınlanmıştır.

Arapça olan bu kitabenin boyu 26,5 cm, eni 102,5 cm, satır genişliği ise 22,5 cm dir. Kitabenin Arapça okunuşu; El-Maska İmareti Mehmet ibn-i İsa ve Gaferallahü lehü Li Validiyye ve Ahsenü ileyhüma şeklindedir. Önge (1997: 59) bu kitabenin Arapça okunuşunu biraz farklı yazmıştır. Şöyledir; El-Maska İmarete İsa ibn-i Muhammed ve Gafar Allah-ü lehü ve li valideyhi ve Ahsene ileyhi üma ileyhi ve ileyhüma sene 925. Bu kitabenin Türkçe tercümesi; (bu) Çeşmeyi Muhammed oğlu İsa Yaptı. Allah Onun ve Ebeveyninin Günahlarını bağışlasın ve iyilikler onların üzerine olsun Hicri 925/Miladi 1519 biçimindedir.

Farsça olarak birinci beytin yazılı olduğu kitabe taşının eni ise 49 cm, boyu 36 cm, satır aralığı14,5 cm dir. İkinci kitabe taşının eni 45,5 cm, boyu 36 cm, satır genişliği 14,5 cm dir. Farsça kitabenin Latin Harflerle olan yazılışı; Cenab-ı Hazreti İsa fakih sahib-i Hayr, Zi Feyz-i Fazlı Hüda Çünkü Gerd Revan Havzı Cinan" biçimindedir. Farsça ikinci kitabesi ise şöyledir; "Zi sakinan-ı sera perde sema be dua, Zinda şunid be tarih-i bad havz-ı cenan"

İki parça halindeki ve her parçasında ikişer beyitin yazılı olduğu Farsça kitabelerin okunuşlarının kaynaklarda farklı farklı oldukları görülmektedir. Köseoğlu'nun (1936: 365) Arapça Harflerle yayınladığı dört beyit'e bakarak Farsça kitabeyi muhtemelen şöyle okuyabiliriz;

1-"Cenab-ı Hazreti İsa fakih sahib-i hayr,
2- Zi Feyz-i fazlı hüda çünkü gerd revan,
3- Zi sakinan-ı serayer sema dua-i yad,
4- Nida rest bi tarih-i bad havzı cinan.

Araştırmacılar çeşmedeki Arapça kitabenin yazı tipinin Hicri 4.yüzyıldan itibaren kufi yazının bozularak köşelerinin yuvarlatılması ile oluşturulan nesih yazısı olduğunu, dolayısıyla Yılankırkan Çeşmesi'nin Hicri 429 yılında yapılmış olmasının daha doğru olacağını belirtmektedirler. Çeşmedeki Farsça olan diğer kitabenin ebcet hesabı ile Miladi 1519/Hicri 925 tarihine isabet etmesinin de doğru olacağını belirtmektedirler. Katırcıoğlu (1958: 11) çeşmenin Selçuklular Döneminde yapıldığını, "Isparta'da Selçuk eseri olarak bir çeşme vardır ki: Sülübey Mahallesinde Yılan Kırkan

Çeşmesi adı verilen bu eser 1135 Milâdi yılında ve Selçukların hükümet sürdüğü tarihten 48 yıl sonra yapılmış olduğu kitabesinden anlaşılmaktadır. Bu kitabeye göre; çeşmeyi (İsa Oğlu Muhammet) adında bir hayırsever yaptırmıştır" söylemektedir. Süldür "Isparta Tarihi" (1951: 15) isimli eserinde Yılankırkan çeşmesi için; "Isparta'da bu zamanda yapılmış bir çeşme vardır ki Selçuklu sanatının tek şahidi sayılabilir. Bugün hiçbir işe yaramayan Sülübey Mahallesi'nde çay kenarındadır. Yılankırkan Çeşmesi adı verilen bu eser 1135 sene ve Selçukilerin hükümet kurdukları tarihten 48 sene sonra yapılmış olduğu kitabesinden anlaşılmaktadır" demektedir.

Yılankırkan Çeşmesi kuzey ve güney olmak iki cephelidir. Kuzey cephesinde kemerli oldukça derin bir niş ve depoya açılan küçük yuvarlak kemerli bir penceresi vardır. Güney cephesinin yaklaşık 80 cm.lik bir bölümü açıktadır. Bu bölümün kaplamaları ve profilli kornişi sağlam kalmıştır. Kemerinin üstü hizasında, yan yana üç mermer kitabenin bulunduğu, bununla birlikte aynı kısımda birkaç Bizans dönemine ait fragmanında yer aldığı kaynaklarda belirtilmesine rağmen günümüzde bu parçaların yerlerinde olmadıkları görülmektedir.

Turfan, (1953: 1) 1948 yılında çeşmede yaptığı incelemede çeşmenin cephesinin alt kısmında kullanıldığı söylenen yeşil sırlı tuğlalara çeşme cephesinde rastlanılmadığını belirtilmekte, çeşmenin hazneli bir çeşme olmasından kaynaklı, çeşmenin bu haznesinin üzerinin yassı, büyük çoğunluğu yerinde olan düzgün kesme taşlarla kaplı olduğunu belirtmektedir. Çeşmenin yapılan ölçümlerinde 3.97 metre genişliğinde, 8.02 metre uzunluğunda dikdörtgen planlı olduğu tespit edilmiştir. Güney yöndeki yükseklik toprak seviyesinden itibaren 3.06 metredir. Kuzey yöndeki yükseklik ise 5,5 metredir. Kuzey yönde kemer genişliği 3 metre, güney yönde ise kemer genişliği 2.10 metredir. Deposunun üzeri kare biçimli, yassı taşlar kiremit gibi kullanılarak kapatılmıştır. Ama muhtemelen kaplama işlemi sonradan yapılmıştır.

SONUÇ

Sosyo-kültürelliğin arttığı, tarihi mirasların değer kazandığı günümüz çağında ören yerleri ve tarihi eserlerin turizme kazandırılma çabaları hızla sürmektedir. Kültürel miraslarımızdan olan çeşmeler her ne kadar küçük yapılar olsa da kullanım alanları bakımından mimari unsurlar olan camiler, kervansaraylar, hanlar, hamamlar, kümbetler, türbeler, kaleler, kiliseler, ören yerleri, tapınaklar ve antik kentler kadar korunmaya

değer yapılar arasındadır. Çeşmeler, dönemsel ve tarihsel bakımdan geçmişe ışık tutan tarihin aydınlatıcı eserleri arasında yer alan yapılardır. Isparta Yılankırkan çeşmesi de dönemi ve tarihi bakımından klasik devir Osmanlı çeşmeleri arasında Anadolu'nun bölgesel özelliklerini kapsayan değişik ve önemli bir örnektir.

Yapılan kazı sonucunda çeşmenin ölçü olarak tam dikdörtgen planda olduğu, cephelerindeki kaplama taşlarının bir kısmının dökülmüş olmasına rağmen, doğu yöndeki yan duvarının halen sağlam durumda olduğu tespit edilmiş bulunmaktadır. Bununla beraber haznesinin üzerindeki tonoz örtüsü de oldukça sağlamdır (Resim 22). Çeşmenin cephesindeki eğreti konulmuş kesme ve moloz taşlar ile kitabelerin çeşmenin cephesinde asimetrik biçimde yer alıyor olmaları, çeşmenin birkaç defa onarım gördüğü izlenimini uyandırmaktadır.

Isparta'nın Türkler tarafından fethinin Miladi 1204/Hicri 601 yılında olduğu göz önüne alınırsa, tarihsel olarak Isparta'nın fethinden 70 yıl kadar önceki bir tarihe isabet etmiş olması (her ne kadar tarihsel konuda bir netlik sağlanamamış olsa da) ve bu tarihlendirmeye göre Çeşmenin Hint rakamlarına göre Miladi 1138/Hicri 529 yılında yapılmış olması, eserin kültürel bir miras değeri olduğunu göstermektedir.

Hem Arapça hem de Farsça yazılmış olan kitabeler tarihsel olarak da birbiriyle örtüşerek tutarlılık göstermekte, çeşmeyi yaptıran kişinin her iki kitabede de adının İsa Fakih olarak geçmesi, farsça kitabenin herhangi bir yapıdan sökülerek buraya getirilmiş olması ihtimalini ortadan kaldırmaktadır.

Isparta'nın en eski tarihli çeşmesi olan Yılankırkan çeşmesinin restore edilerek ve su verilerek kullanıma açılması ile yeniden canlandırılması, çeşmenin yeniden hayat bulması, daha iyi korunarak gelecek nesillere sağlam olarak aktarılması, hem Isparta için bir kazanç olacak hem de yüzyıllar öncesi yapılmış olan eser tekrar tarihe, kültüre ve kültürel mirasa kazandırılmış olacaktır.

KAYNAKÇA

AKASLAN, M. ve Demirci, D. (2013) "Isparta'nın Bilinen En Eski Tarihli Yılankırkan Çeşmesi'nde yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi" Vakıflar dergisi sayı 39 haziran 2013

ANONİM, (1973). "Çeşme ve Hamamlar", Isparta İl Yıllığı, Ankara: Isparta: İl Özel İdaresi. Anonim, (1983). "Çeşme ve Hamamlar", Isparta İl Yıllığı, Ankara: Isparta: İl Özel İdaresi.

ARSEVEN, C. E. (1984). Türk Sanatı, İstanbul: Cem Yayınevi.

BÖCÜZADE, S. S. (1983). Isparta Tarihi, İstanbul: Serenler yayınları.

KATIRCIOĞLU, N. (1958). Bütün Yönleriyle Isparta, Isparta:

ÖNGE, Y. (1997). Türk Mimarisinde Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde Su Yapıları. Ankara: TTK.

PAREKH,B.,Çokkültürlülüğü Yeniden Düşünmek, Phoenix Yay., Ankara, 2002.

SÜLDÜR, E. (1951). Isparta Tarihi. İzmir: Üstün Sanat Matbaası.

TURFAN K. (1953). Kültür varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü 37 Numaralı Eski Eser Fişi

Türk Dil Kurumu sözlüğü. www.tdk.gov. tr.

ULUSOY, K. (2007), Küresel Ticaretin Son Hedefi: Su Pazarı, Kristal Kitaplar Yayınevi, Ankara

Resimler

Resim 1: Çeşmenin Kitabesi

Resim 2: Farsça Kitabenin yarısı

Resim 3: Çeşmenin kuzey cephesi süslemesi.

Resim 4: Güney cephesi süsleme detayı.

Resim 5: Arapça olan kitabe

1 - المسق عمارة محمد ابن عيسى و غفرالله له ولوالديه و
احسن اليهما. (B ٢٩)

Resim 6: Arapça kitabenin harfleri

Resim 7: Farsça olan kitabesinin birinci beyiti.

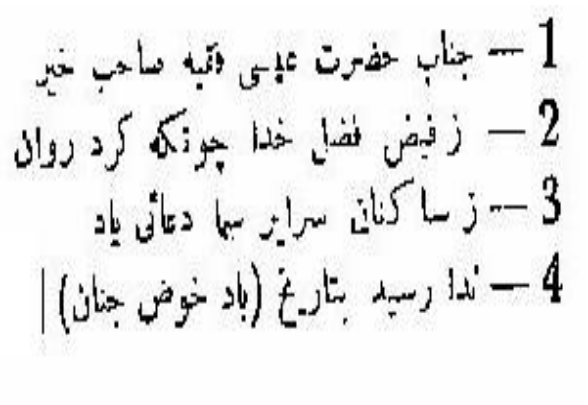

Resim 8: Farsça kitabenin Arapça harflerle yazılışı

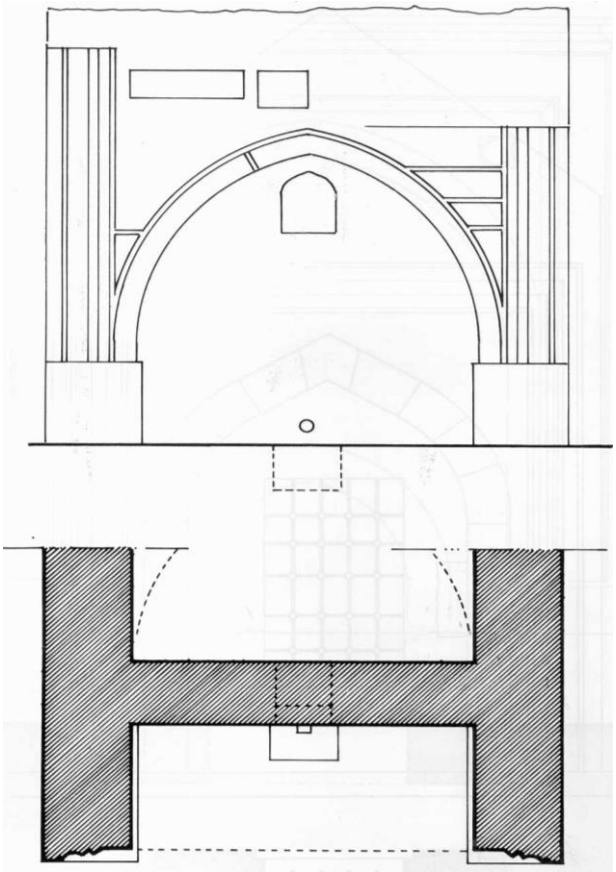

Resim 9: Yılankırkan Çeşmesinin Plan çizimi